

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilvántartás minden garmond sor díjja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.

Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdetésekért térmenték szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

A házi-ipar hazánkban.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minisztérium egy vaskos kötetben tárja elének a házi-ipar s az iparos-oktatás állását, melyből behatóan megismerkedhetünk a házi ipar terjesztésével foglalkozó egyesületekkel azok intencióival s azon viszonyával, is melyben a kormány ez egyletek ipari tanműhelyeihez áll.

E könyvben foglalt kimutatásból tudjuk, hogy a házi ipar tanítására az ország különböző részeiben fönálló mintegy 30 tanműhelyben a múlt év második felében 975 növendék volt, kik közül 355 teljesen kiképezetett. A tanműhelyekben feldolgozott nyersanyag értéke 14,024 frtra rug, melylyel szemben az előállított iparcikkék értéke 32,202 frtot tesz. Az elkészített és elárusított cikkek közül befolyt. 20,948 frtra rugó készletben levő cikkek becsértéke 2,919 frtra tételik.

A földm., ipar- és kereskedelmi minisztérium részéről 36,498 frt, a vallás- és közoktatási minisztérium által 4,373 frt, tehát összesen 40,871 frt fordított a múlt évben a tanműhelyek költségeire, eltekintve azon tetemes áldozatoktól, melyeket a fönálló házi-iparegyletek útján a társadalom hoz a házi-ipar fejlesztésének.

Az előttünk fekvő jelentésből kétségtelesen kitűnik, hogy a házi-ipar az utóbbi 6—7 év alatt hazánkban jelentékenyen emelkedett, s hogy a nép keresete ez által sok vidéken rendszeresebb alakot öltött s szakszerűen fejlesztetett.

Mert míg azelőtt egészen a nép izlésére volt bizva, hogy az általa traditioszerűleg évszázadok óta üzött népiipart az eddigi arányban és izlés szerint folytassa, nem gondolva a cikkek előállításánál a czélszerűség

tökéletesítésére, a szükséges javításokra stb., addig a házi ipar-tanműhelyekben kiképzett növendékek az ország minden részében mint egy mesterségesen képezett és iskolázott házi iparosok az elsajátított fogásokat és tanulmányokat tovább adják, azokba másokat is beavatnak s így önkénytelenül a házi-ipar fejlesztésének mindmegannyi eszközeivé válnak.

Az újabb országos és vidéki kiállításon bemutatott házi-ipari termékekből már meggyőződünk, hogy a házi-ipar fejlesztésére fordított áldozatok nem voltak hiábavalók. Nemcsak magára a termelő s keresetének fokozására utalt néposztályra nézve voltak azok előnyösek, hanem magára a fogyasztó közönségre nézve is, mely szükségletének fedezése tekintetében jó és olcsó forrásokra akadt.

A házi iparnak tehát hazánkban, e földmívelő országban, hol a földművelő nép az év jó részében házilag üzhető iparra van utalva, nagy fontossága van, mit senki sem akarthat kétségbe vonni.

A minisztérium jelentése azonban három irányban provocal tőlünk megjegyzéseket, melyek ha házi-iparról van szó, s ha a házi-ipar eddigi eredményeit fokozni s kockára tenni nem akarjuk, illetékes helyről mindenestre figyelembevételre tarthatnak igényt.

Először is az ország különböző népességét, éghajlati s természeti viszonyait tekintetbe véve, oda kellene törekedni, hogy a házi-ipar minden irányban kellő rendszerességgel szétosztassék, hogy egy vidék népe se legyen házi-ipar nélküli. De ép e szétosztásnál s a tanműhelyek decentralizációjánál a rendszernek oda kell irányulni, hogy egy és ugyanazon iparág túlságos mértékben ne forceiroztassék, nehogy a házi-iparban a tö-

megtermelés aránytalan viszonyban álljon a fogyasztással, vagy a kivitel folytán előállható elkelés lehetőségével, szóval: a túlságos verseny e téren nem látszanék üdvösnek, sőt inkább némely új iparágának betanítása, illetőleg terjesztése,

De másodsorban ezen új, valamint a már nagy mértékben üzött iparágaknál figyelemmel kell lenni arra, hogy azok a kézműiparnak lehetőleg minél csekélyebb versenyt nyujtsanak s ne váljanak veszedelmes konkurrensévé a szaktanulást igénylő mesterembereknek. Ennek káros eredményeit, fölösleges is volna hosszan taglalni. Maga az eszme, mely ezen óhajban nyilvánul, elég világos és épen a házi-ipart intéző körök részéről legkönnyebben érthető meg és méltányolható.

Harmadszor nem hallgathatjuk el, hogy a nőipar az előttünk fekvő kimutatás szerint túlságos nagy áldozatokat követel az iparügyi tárczától. A nőiparnak erkölcsi, társadalmi és gazdasági szempontból nagy jelentősége és fontossága van. S kívánatos is, hogy a speciális nőiparágakon kívül (mint varrás, himzés s efélék), a nők más házi, iparszerűen üzhető keresetforrásokban alkalmazást nyerhessenek. De ha a nőipart a házi-ipar egyéb ágainak és az általános iparoktatás fejlődésének rovására egyoldalulag portáljuk, ez sem állami, sem ipari érdek. S ha az a tizennégy nőipariskola, melyről a jelentés említést tesz, mindenütt ugyanazt tanítja, akkor e téren csakhamar oly túlságos számban fogjuk a képzett erőket találni, hogy azok egymás miatt megélni nem fognak tudni. A nőiparoktatásnak tehát egy centralizált vezetés szerint felosztását, arányosítását és rendszeresítését látnok szükségesnek. Azért is, hogy a nőiparoktatás az iparügyi minisztériumnak kevesebb áldozatába kerüljön s

TÁRCZA.

Tavaszi gondolatok.

— Elkészett tárcza. —

Irtta: Rátz István.

A házasság és a tavasz annyiban hasonlít egymáshoz, hogy sok bennök a menyörgés, — mondja egy szellemes író kár, hogy minden hasonlatnak rossz szokása a sántikálás, mert így valószínű, hogy ennek is mankóra van szüksége s éppen azért sajnálom, hogy ez esetben nem ítélem meg, mennyiben találó a hasonlat s mily fokban igényeli a támogatást, de a szerencsétlen véletlenség, vagy a véletlen szerencsétlenség miatt én még nem viselem Hymen rózsás lánczait, tájékozatlan vagyok a házasság meitorológiai kimutatását, melyből kitűnnék, vajon több borult nap van-e Hymen naptárában, mint derült s gyakorlati-e a menyörgések által megelőzött zivatarok, vagy csak ritkán fordulnak elő? Különböben úgy sejttem, hogy nem minden tavasz és nem minden házasság bővelkedik egyaránt a menyörgéseiben és az eper ajkak dörgedelmeiben, — de valószínű, hogy a néha előforduló égi és földi háborúk már azért is szüségesekek, hogy annál becsesebbek legyenek a derűs napok, mikor az üdítő sugarak ragyogó meleget árasztanak s a csendes béke a boldogság édes érzetét lopja a szívbe.

Ugy mondják, hogy hajdan több költészett volt a tavaszban s megérkezését nem az Athénaeum-naptárból, mint inkább az ibolya nyillásról s a pacsirta csattogó dalából tudták meg. Azt is szeretik állítani, hogy hajdan az ibolya is szebben virágzott, mert nem kényszerítették másod virágzásra nem tépték le bimbójában, — a pacsirta is szebben dalolt, mert a levegő nem széngőzzel, virágillattal volt tele és a fűzfapoeták is szebben énekeltek a lengedező zephirekről, felseelő bimbókról és hervadó szivről.

Valószínű, hogy a tavasz azért nem látszik ma költőinek, mert nagyon sok költeménynek nevezett prózát olvasunk rólla, a nélkül, hogy keblünk egy pillanatra is felmelegednék. Mulatságos tréfa volna a természettől, ha évszakai közül kifelejtene egyszer a tavaszt, a tél után nyár következnék s a remítő „tavaszi dalok” ott rekednének az asztaliók örökös homályában, epedve, szomjuhozva a nyomdafesték elérhetlen feketeségét s az ismeretlenség örökös kárhózatként borulna rájuk; — de hát a természetben nincsenek ugrások, még a fűzfapoeták bosszantására sem.

Valahányszor egy tavaszi vers kerül a kezembe, mindig úgy tetszik, mintha receptet olvasnánk a mely szerint bizonyos mennyiségű virágillatból, madárdalból, zöld lombból és kék égből össze lehet állítani a tavaszt. S még hozzá mindenik vers egy gondolat körül fordul meg, egy alapeszmét zsákmányol ki s úgy hasonlítanak egymáshoz, mint két üres erszény, ha egyik fekete borjuborból van, míg a másik piros borsony; üres mindenik vers hisz régi, elkopott gondolatokat kénytelen elmondani, csakhogy az egyik poeta kétségbeeséssel jó rímek közzé szoritja sovány gondolatait, míg a másiknál kedé-

lyesen együvé kerülnek a lehető rossz assonáncok. Különböben Saphir azt állította, hogy a tavasz csak poetái hazugság, melyet azért találtak ki, hogy legyen miről rossz verseket írni.

Szerelmem és tavasz édes testvérek, együtt nyílnak s többnyire együtt is hervadnak el, mert a modern elvek egyik paragraphusa szerint a változatosság gyönyörködtet s a mi régi az unalmas, — tehát az imádott nem lehet régi, mert akkor unalmas is volna, szükséges azért kellő változatosság.

Leghelyesebb, ha együtt haladunk az idővel s alkalmazkodik szívünk a természethez; — mikor a virágok rügyet hajtanak, bimbót hoznak, akkor a szívnek is új rügyet kell hajtani, új szerelmet érezni, nyáron aztán midőn a virágok szirmai szétpattannak mámorító illatot terjesztve, míg a levelek rejtelmes édesen zizegnek, a szerelmenek fel kell emelkedni a szenvedély forpontjára, mely éget és gyújt, mint a tűz s mikor a hévmérő leszáll a fagypontra, a zöld lomb helett zuzmara, jég fedi a fakat s ágaikon rest károgó madarak ülnek. akkor a szív is lassabban dobog, míg nem a farsang lázas keringői között kiizzadja a régi szerelmet, hogy új magot fogadhasson be, melyből a tavaszi napsugár új virágot, új szerelmet nevel.

Nincs szabály kivétel nélkül s azért nem minden szívnek működése egyezik meg a napjárásával; még mindig lehet találni olyan régi divatu szívet, a melyik erénynek tartja az állhatatosságot s ragaszkodik hűségesen a régi eszményképhez még akkor is, ha több könnyet fakasztott szeméből az érzelen, mint a hány mosolyt varázsolt ajkára. Természetes, hogy a modern ember nevétségessé tartja az ilyen csökö-

annak fejlesztése inkább a közoktatási miniszterium ressortjába tétetnék át.

Ily módon a gyakorlati ipar szakoktatás előmozdítására nagyobb áldozatokat hozhatna az iparügyi miniszterium.

„Magyar Ipar.”

A tornászatról.

Tekintettel az e célra tartani szokott pótanfolyamokra.

Az ember kettős művelés. kettős képzés által juttatható a tökély azon pontjára, a melyet magasabb hivatása indokából okvetlenül elérnie szükséges. Ezen két rendű képzés alatt értjük a szellemi és testi képzést. A természet és nevelés általános törvényei szerint az embert testében képezni ép úgy szükséges, mint szellemileg: mert csak úgy valósítható tökéletes és képzeteljes állapota, ha benne a szellemi és testi erők egyaránt, azaz meghatározott arányban képeztetnek és fokoztatnak. És ez nem is ok nélkül van így, mert a testi életnek ép úgy és oly szüksége van istápra, mint a szellemi életnek.

Igen nagy kár és szerfölött sajnós, hogy hazánkban a testi képzésre csak egy idő óta, a mióta a magas kormány államköltségen tornászati pótanfolyamokat rendez, fordítanak némi gond, de még nagyobb kár az, hogy az így tartatni szokott tornászati pótanfolyamok egyáltalában nem felelnek meg azon üdvös célznak, a mely a felette fontos ügy érdemében megkivánatnak.

Lássuk tehát az okot s azon hibákat, melyek ellen az állítás nyíltan protestál s a melyek miatt a kérdéses pótanfolyamok nem felelnek meg a tulajdonképeni célznak.

A tornászati egyedüli célja és feladata első sorban a hazának edzett férfiakat, leányokat és anyákat képezni, hogy azok idővel az utókornak erőteljes, képzett nemzedéket szolgáltatassanak, célja továbbá és pedig jelentékeny, a kisebb testi hiányokat orvosolni, illetőleg azokat elmulasztani ellensúlyozni, nem különben a netalán következő betegségek ellenébe a testet meggyini s épségben tartani és végül azon kötelességek teljesítésére előkészíteni melyekkel a szellemi fensőbbségnek, mint alárendelt feltétlenül tartozik.

Ha tehát a tornázás nem ez irányban és nem ezen célért eszközöltetik, akkor nemcsak hogy semmi értelme és hasznos oldala nincsen a társadalmi életben, de még csak nem is nevezhető annak.

Már pedig tény s nyíltan állítható, miszerint nálunk a tornászati pótanfolyamok egyáltalában nem felelnek meg ezen célnak, mit a szorosan vett tornázás szigoruan és elengedhetlenül megkövetel. De hogy is felelnének meg, mikor magukon az illetékes helyeken az előadás egészen más szellemben s a céliránytól teljesen eltérőleg, tévesen eszközöltetik. S ez nem is esoda! mert a képző tornapótanfolyamok alkalmával, az ügy élére rendszeren olyan férfiak állítatnak s bizatnak meg e felette fontos ügy vezetésével, akik vagy kevésbé szakavatottak, vagy pedig nem a legkedvesebb eszméjük e szónak fogalma előttök; mert lehet valaki a legügyesebb ugrász, tudhat és megtanulhat mindenféle ugrásokat a világon egész a kötél tánczig, a nélkül, hogy a tornázás ügyéhez értene, lehet valaki a legnagyobb orvostudor, tudhatja a boncztant a legjobban, de

nyös hűséget s úgy véli, hogy berozsdásodik a zár, ha sokáig nem nyitják aztán akarunk ellenére is ott marad a szívében a régi ideál egészen addig, míg nem bezárul megettünk az utolsó ajtó is.

Vannak a földön oly szerencsés vidékek is, hol úgy szolva örökös a tavasz s alig lehetne meghatározni, hol végződik az egyik, hol kezdődik a másik, ha nem volna oly pontos időmérő, mint a százéves naptár. Ott a virágok folyton illatoznak a szunyogok mindég csipnek és az emberek szünet nélkül szerelmeskednek. Különben a mi mérsékelt égövünk alatt is akadnak olyan exotikus szivek a melyekben soha sincs tél, mindég tart a tavasz; ideáljait oly gyorsan változtatják, mint ruháikat s a régi szerelem oly hirtelen ifjul meg, mintha lánczolatlan folytatása volna az előbbinek. És talán legboldogabb az ilyen szív mert nincs ideje soká viselni a családás fájdalmait, nem ér rá zokogni a vesztett üdv romjai felett, hanem könnyelműen veti magát új érzelmek karjaiba s alig gyászolja az egyik szerelem halálát már is örövendeni kell a legujabbnak virulására.

Minden nyíló virág, minden röpke pillangó, minden csicsergő madár azt látszik mondani tavasszal: szeresetek, rövid az élet! s a kinek fejére még nem hintett havat az idő, az megnyitja szívét a biztató hang előtt s élvezni, örülni siet, keresve ama boldogságot, melynek azon balga tulajdonsága van, hogy az emberekkel bujósckát játszik s rendszeren akkor engedi magát elfogni, mikor már nincs szükségünk reá.

A tavasz éppen olyan hiú, mint a szép nők, szereti magát felékesíteni mindennel a mi szemünknek kellemes és tetsző s éppen annyi apró

abból még nem következik az, hogy ő azt a tornászathoz szükséges és megkövetelten tudja előadni és alkalmazni. És éppen itt történik az óriási hiba! Az illető tanár urak előadják ugyan az egyes előirt tantárgyakat, de az csaknem annyit ér, mintha nem is adnák elő, miután az összes előadások egész szárazon s a célra való tekintet nélkül teljesítettek, ők ugyan bemajmoltatják a tornahallgatókkal az egyes tornagyakorlatokat, ugrásokat, de arról soha sincs szó: hogy ennek vagy amannak a gyakorlatnak milyen edzési hatása van? továbbá melyik gyakorlat melyik testrészt képzésére alkalmazható és alkalmazandó? mely és minő gyakorlatok veendő igénybe gyenge mellű, lábú, karu vagy bármely más gyenge testrésztű tornanövendékekkel? minő tornagyakorlatok által hárrítható el egyik vagy másik testi hiány?

De hasonló módon járnak el a boncztan előadásával is; előadják a tárgy száraz felosztását, prelegálnak annak minden hozzátartozó részéről, beszélnek erről, beszélnek arról, szóval mindenről csak arról nem, a mi a szorosan vett tornászati keretbe tartozik; mert a boncztan előadásának nem az a célja és feladata a tornászatról, hogy ott az egyes cáputokat el tudjuk gépelni, hanem az, hogy a leendő tornavezető tudja, miszerint az emberi test egyik vagy másik része mikor és melyik gyakorlat által jó tulajdonképeni működésbe? Különösen pedig nagy tekintettel kell lennie az izmok sokféleségénél: tudnia kell és pedig alaposan az illető tornatanítónak, hogy a különféle izmok micsoda gyakorlatok igénybevétele által fejlesztendők, erősítendők? tudnia kell továbbá a testrészeknek meddig terjedhető természetű képességét, hogy így egyik vagy másik gyakorlat véghezvitelénél a szerencsétlenség kikerültesse, nem különben a tornasebészettant is tudnia kell.

Én nekem több és különböző helyeken volt szerencsém az ilyen tornászati pótanfolyamokon megjelenni, de egész egész őszintén s tiszta lelkiismerettel mondhatom és állíthatom, miszerint egyedül egy helyen a nemzeti tornaegyletnél (Budapest) követték azon irányt s tanítottak azon módszer szerint, a mely a valódi tornászatról a módszere; egyedül ott terjeszkedtek ki a tornázás azon előnyeire, melyek az emberi test képzésére valóban fontos és kiváló befolyással vannak.

Erősen reméljük, hogy a magas kormány ezután is hasonló huzgalommal teend meg az intézkedéseket e nagy fontosságú s a haza fiainak szükséges kiképzésére oly jelentőséggel bíró ügy gyámolítására megtestesítésére és terjesztésére; de reméljük egyúttal azt is, hogy jövőre oly férfiakra ruhazza az ügy vezetését, akik valóban szakavatottak s hasznosan fogják tudni átadni a tornavezetés módszerét hallgatóiknak s akkor az anyagi támogatás meghozza a régen várt gyümölcsöt, mely eddigelé a pihenés magvában vesztegelt.

Rigán Mihály,
néptanító.

A régi nóta.

A szinai körorvosi ügy új fázisba lépett, addig bolygatták, míg oly fényes eredményt nem értünk el, hogy annál kívánatosabb már alig lehet. Nálunk ugyanis ezentul hetenkint csak egyszer szabad megbetegedni, nyakat vagy lábat törni

szeszélye különösége is van, mint azoknak. Egyike sem engedi, kormányoztatni magát; elég önféjük akkor könnyezni, ha mosolyukért epedünk s ha szívéket bánattal töltik el, akkor verőfényes sugár játszik arcukon; csak az a jó, hogy mosolyuk rendszeren tovább tart, mint a borongós idő s a verőfény, mely körülük árad, még a fájó sebet is beheggeszti, még a földre tiport virágokat is új életre kelti.

Ha élvezni kívánjuk a tavasz üde virágillatos levegőjét, gyönyörködni akarunk virágainak tarka színvegyülékében, pillangóinak játszi szárnyalásában, zenészeinek csattogó dalában s könnyű sétapálczával kezünkben, ezer ébredő vággyal szívében kísértünk a szabadba, hogy a természet ölen élvezzük a magány édes perczeit s elfeledjük a lét küzdelmeiben felmerülő gondokat, melyek kicsinyességük mellett is ólomsúlyal nehezdednek a lélekre, — akkor Jupiter pluvius nem szokta elmulasztani üdítő zivatart küldeni alá, hogy felrisszüljenek a nap forró fevétől lankadó virág, megduzzadjanak a csergőző patakok, melyeket sorvadással fenyegettek a forró sugarak s lehüljön felhevülésében a természet szépségeiért lelkesülő szívének.

De mikor sóhajtozva nézzük az eget s reménykedve, félve tekingetünk a távolba, vajjon nem lehetne-e felfedezni egy kis futó felleget, mely termékenyítő esővel biztatná a szomszágában meghasadozott földet, akkor csak azért is — talán csupa makranczosságból, vagy szeszélyből — elhúzódik a legkisebb bárányfelhő is s égető meleg száll alá a magasból, kétségbeejtve a reménykedő gazdákat, kiknek erszényét asszályal fenyegeti a szárazság.

És a szép nőkkkel szinte úgy vagyunk; — ha

s ezen cselekvés is terminushoz van szabva, azaz csak bizonyos meghatározott napon történhetik meg.

A homonnai járási orvos oda van utasítva, hogy a hétnek minden csőtörtőknek nevezett napját a szinai járás betegeinek olyképen áldozza, hogy az említett napot a szenvedők utáni várakozásban töltse, ha esetleg valakinek nem csőtörtőkön reggel, de este tetszik megbetegedni, fusson az orvos után Homonnára, hátha még utól éri, vagy békével várjon a jövő csőtörtőkig, hiszen az ember nem gomba, kibírja egy hétig.

Mondják, hogy nincs körorvosunk, mert a csekély díjazás mellett nem élhet meg köztünk, de hogy nem! Hogy az utolsó 2—3 itt hagyott bennünket, mint sz. Pál az oláhokat, annak oka nem egészen a sovány jövedelemben keresendő, mint inkább azon esetlegességekben, hogy részint zsirosabb parthié kínálkozott, részint pedig — mi s ezt ösmerjük el, éppen nem valami lekötő állapot, különösen egy fiatal emberre nézve, hogy járásunk mező városnak csufolt központja bizony csak olyan unalmas falu, mint bármelyik szomszédja. A nagyreményű ifju orvos pedig ilyen helyen a kívánt renomméera, — talán csak véleménye szerint — szert nem tehet s hozzá még unalmas óráinak elűzésére nincs orvosság, mert Szinna a szórakoztatás kellemes eszközeivel bőven éppen nem rendelkezik.

Ilyenek s ehhez hasonlók tekintetbevételével nem lehet olyan határozottan állítani, hogy a szinai körorvos pusztán csak a jövedelem hiány miatt szökik onnan.

Mai napság mikor a járásorvosi intézmény már lejárt a magát, Abaujmegeye valóban practikus és utánzásra méltó példája után indulva, nálunk is életbeléptethető volna a célirányos s aránylag olcsóbb körorvosi intézmény. Mert jól tudjuk, hogy a szomszéd Abaujban sincs járás, — csakis körorvos.

Nagyon üdvös és hasznos volna e felett elmelkedni s mennél rövidebb idő alatt gyakorlatba hozni.

Akkor azután hozzánk is eljönne a boldog idő, a midőn bajaink orvosoltatása nem volna terminushoz szabva, de minden istenadta napon, éppen úgy mint most a privilegizált csőtörtőkön vehetők igénybe az orvosi segélyt. Pedig hányszor, de hányszor s mily égetően van arra szükségünk! Az a sok kiszzenvedett tudná csak megmondani, vagy elhagyatott árvaik, hogy a kellő időben érkezett orvos mily más fordulatot adhatott volna számtalan gyermek jövőjének.

De így a mikor a betegség kezdete s a halál bekövetkezése közt csak annyi az időtartam, mint a mennyit a homonnai orvos felhozatala igényel, akkor bizony elének fájdalommal érezzük a körorvos hiányát. Pedig beh sokszor érezzük?

Azon édes reményben himbálózni nem szűnünk meg, hogy a járás orvosi intézmény eltörlése után mi nekünk is lesz orvosunk.

B. Mihály.

Czáfolat. Lapunk mult számának a „Közönség köréből” című rovatában „Huszonnétezer honpolgár mellözött kérelme” czimvel, az általunk ismert cikkirő saját felelősségére közölt cikkben előadottakat, miután positiv tudomást szereztünk azoknak egészszbeni válótlanágáról, sietünk megczáfolni. Fentemlített cikkben a bagatell-törvényre való

elég udvariatlan valaki észre nem venni büvös pillantásait s szándékos rövidlátásban nem látja, hogy nem tartozik a hivatlan vendégek közé meghívás nélkül se, akkor annyi epedő mosoly, lángoló tekintet röpi fel, hogy megszüdhülhet tőle, hisz Börne is azt mondja: tartsátok féken szívetek dobbanását, akkor a nők csókolni fognak s nem marczangolják szét szíveteket; — de ha leolvad szívékről a jégkéreg, hogy a szép szemek sugarai könnyebben hatolhassanak be s epedve sóhajtunk egy pillantásért, akkor nincsen a ki felénk tekintsen, nincsen a ki rajtunk felejtse ragyogó szemeit, nincsen a ki ránk mosolyogjon mézes ajkaival s fázva, dideregve a hidegségtől, a mellözéstől elröppen ajkainkról a sóhaj: „mit ér az élet szerelem nélkül!” — Ha mindezen már nem lehet segíteni, legalább azt óhajtánám, ha április számuzetnék a tavasz keretéből s valahová az őszhöz kapcsolhatnánk, hisz ugyis kevés renoméja van a komoly emberek előtt s a szerelmeseknek meg éppen nem patronusa, mert áprilisban még szerelmet vallani is veszélyes, hisz áradozó szavainkat könnyen elnevezik áprilisi zöldségeknek s érzelmeinket az áprilisi időjáráshoz hasonlítják, mely mulandóságban csak a népszerűséggel vetekedik. Ezen eshetőség máskor is fennforog ugyan, kivált ha sorsunk pápaszemes orvostudornővel vagy nőorvostudorral hoz össze, a ki elég hiu felkölteni szerelmünket, de nem elég naiv hitelt adni szavainknak.

Különben sok emberre nézve szerencse volna ha egész éven át tartana április, legalább személyökön kívül lehetne keresni tévedéseik — nem akarom másképp nevezni — okát.

hivatkoz
rint a sz
viszonyo
modott
székhely
ott a ki
távol es
ság egy
nek léte
nyezte,
lyen a
nak két
mindeze
kir. tör
által ho
hogy il

B
törvény
nyilatko
ben a
igazság
ajánlott
hetenke
mert
nyoztat
ez érte
bíró ve
ség é
ugyan
közlem
előbb
tétetet
határoz

talmaz
mert a
rátai s
ben se
szük,
zetes
vannos

érdeke
érdeke
fektet
s a n
czáfol

kérjük
előfize
tani s

s.-a.-
szótól
része
válasz
kocsil
s a
lete s
egyfo
igért
verte

A vá
lensé
taszt
hogy
s ab
katol
tás k
b a n
Géza
napja
150

részl
lelke
czi
Horv
ben
part
ellen
függ
Tiva
may
E h
me
nem

nos
a m
kint
18-t
állor

ökör
ben
mive
and
a b
pár
tes,

hivatkozással, nyilvánosságra hozza cikkiró, miszerint a szinai járás közönsége, tekintettel a helyi viszonyokra, a közigazgatási bizottság útján folyamodott az igazságügy miniszteriumhoz, hogy a járás székhelyén, Szinnán, egy szakasz állítsák fel, hogy ott a kir. járásbírószék székhelyétől: Homonnától távol eső községek lakosainak panaszai a járásbírószék egy tagja által hetenként intéztessenek, s ennek létesítését a homonnai járásbíró is véleményezte, a kormány részéről azonban az említett helyen a panaszok elintézése végett egy bírósági tagnak két hetenkénti megjelenése elégségesnek látszott; mindezek dacára — írja cikkiró — a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék elnöke e tárgyban a miniszterium által hozott intézkedésre azon jelentést adta, hogy ilyen intézkedésnek szüksége fen nem forog.

Biztos tudomást szereztünk arról, hogy a kir. törvényszéki Elnök nem csak a fentebbi módon nem nyilatkozott, sőt a szinai járás közönsége érdekében a fentebb említett intézkedés szükségességét az igazságügyminiszterium figyelmébe a legmelegebben ajánlotta, s cikkiró azon állítása, hogy a járásbíró hetenkénti megjelenését véleményezte: alaptalan, mert általa két hetenkénti megjelenés indítványoztatott, s a törvényszéki elnök felterjesztése is ez értelemben szól, ki nemcsak a homonnai járásbíró véleményezése ellenére nem tett, sőt a közönség érdekében némi tekintetben azon tulment; s ugyancsak meggyőződünk arról is, hogy cikkiró közleménye „filius ante patrem“ mert azt sokkal előbb megírta, mint a midőn az elnöki jelentés megtétele s e tárgyban a miniszterium még nem is határozhatott.

Óvakodni szoktunk, hogy valótlanságokat tartalmazó közleményeknek adjunk helyet lapunkban, mert az elhamarkodott ítéletnek nem vagyunk barátai s bizonyára nem történt volna az jelen esetben sem, ha a közleményt nem ismerős kézből vesszük, a melynek hitelt adva, az ügy állásáról előzetes meggyőződést nem szereztünk, mielőtt nyilvánosságra hoztuk volna.

A jelen esettel szemben saját reputációnk érdekében kérjük is vidéki tudósítóinkat, hogy közérdekű cikkeiket igyekezzenek pozitív alapokra fektetni, hogy így a reánk nézve kényes természetű s a nagy közönséget semmi esetre sem mulattató czáfolatokra ne legyen ok szolgáltatva.

Különfelék.

Mai számunk ez évnegyedben utolsó lévén, felkérjük mindazon t. olvasóinkat, kiknek ez alkalommal előfizetésük lejárt, hogy azt postautalványon megújítani sziveskedjenek.

A választások eredménye megyénkben. A s.-a.-ujhelyi kerületben Meczner Gyula 489 szótöbbséggel lett megválasztva a függetlenségi részről föllépett Blizman Ferencz ellenében. A választás napján már kora reggel vonult befelé kocskira a vidéki választók jókedvű hosszú sora s a Meczner és Blizman-féle zászlók tarka vegyülete s a vidéki atyafiának azok alatt csaknem egyformán látszó megoszlás nagy küzdelmet ígért; de biz az estveli hat óra óriás különbséggel verte el Meczner részére a nagy nap dicsőségét. A választás kellő renddel folyt le, csak a függetlenségi jelöltre nézve nem mult el minden katasztrófa nélkül. Pártjának vidékről része ugyanis: hogy-hogy nem? a választás vége felé neki bősziült s ablakait beverte, úgy hogy a dühös tömeget katonaság közbenjöttével kellett a honpolgári lojalitás korlátai közé visszaterelni. Nagymihályban — mint ottani tudósítók értesít — Balogh Géza egyhangulag választott meg. A választás napján délelőtt társas ebéd volt, melyen mintegy 150 nő és férfiből álló vegyes társaság vett részt. Tudósítók szerint a választás általában véve lelkes ovációk közt ment végbe. A kir.-helmeci kerületben Pilissy Ferdinánd Sennyepárti, Horváth József függetlenségi párti ellenében; ellenben a mádiában Ásbas Leo lovag, függetlenségi párti választott meg Zalay István kormánypárti ellenében. A lizskai kerületben Hegedüs László függetlenségi; a gálszécsiben gr. Andrássy Tivadar kormánypárti, a homonnaiában Szirmay Ödön szintén kormánypárti választott meg. E három kerületben nem volt ellen jelölt. A medgyaszói kerületből lapunk zártakor még nem tudjuk az eredményt.

A nagy vezérkari körutazás alkalmából uhlánosok, köztük több főbbrangú tiszték vonultak át a multhéten megyénk egy részén, a vidék megtekintése végett. Velején, június 14-től 17-ig, nálunk 18-tól 21-ig, Sárospatakon szintén ezen napokon állomásoztak.

Elgázolás. A választások reggelén a „Vörös ökör“ előtt hullámozó néptömeg közt lassu ügetésben hajtott át a Meczner Rudolf ur kocsis, ki — mivel az eső lanyhált, vagy pedig, tán a pálinka andalító hatása folytán — kényelmesebbnek látta a bak helyett, a felhuzott ernyőü üres kocsi hátsó párnáin elhelyezkedni, így aztán nagyon természetesen, nem vigyázhatott kellően előre s egy bábász-

kodó, mintegy 4—5 éves fiucska a lovak elé került s elütvén, a kocsi mindkét kereke át ment láb-szárain. A száralomra méltó gyermek aligha marad életben. A vigyázatlan kocsis azonnal le lett tartóztatva. Ez eset hallatára azonban okulhatnának azon szülék, kik gyermekeikre mentül kevesebb gondot fordítanak, hogy azokat népcsődületek alkalmazásával ne ereszték az utcára; akkor ilyen s hasonló szerencsétlenségek bizonynyal ritkábban fordulnának elő.

A s.-a.-ujhelyi tanítók és tanítónők folyó évi júliushó 7-ik napján az ismert „Torzások“ részben a helybeli szegénysorsu tanulók segélyezésére, részben pedig a zemplénmegyei általános tanító-egyesület alapítókének gyarapítására, jótékonyczélú nyári táncmulatságot rendeznek, melyre a nagyérdemű közönség egész tisztelettel meghívatik. Beléptidj: személy és családonként is 1 frt; felülfizetések szives köszönettel fogadtnak s hirlaplilag nyugtáztatnak. A táncmulatság kezdete d. u. 2 órakor.

Es mérnek vala ok nem igaz mértékkel. Ezt ugyan el lehet mondani, majdnem kivétel nélkül, az ujhelyi korcsmárosokra, a kiknél a litter minden inkább, csak nem litter. És ez így divik nálunk évek óta. Nem látja, vagy nem akarja látni senki fia. Hát pedig bizony meg kellene azt látni; mert mi értelme van akkor az új mértéknek, ha a litter helyett most is az itcze járja — még az se czinkotai. Értsék meg, a kiknek szoltunk.

A „Zempléni egyet. ifj. egyesülete“ múlt hó végével zárkogyűlést megtartva, a tisztviselők felemtése után következőleg választotta meg a szüidei bizottságot: elnök Kossuth Lajos, jegyző Rátz István, pénztárnok Kossuth János, bizottsági tagok Hlavathy Béla és Kovács József.

Folyó hó 21-én temették el Sárospatakon hg. Windisch-Graetz Lajos 5 éves, egyetlen fiát. A gyászszertartást főt. Desseffy Sándor sárospataki plebánus ur végezte fényes segédlettel. A beküldött gyászjelentés így szól: Herceg Windisch-Grätz Lajos, cs. és kir. altábornagy sat., sat., sat., egy a maga, valamint neje, Windisch-Graetz hercegné, szül. cserneki és tarkeói gróf Desseffy Valéria; ugyszintén gyermekei: Carola és Matild hercegnők nevében, szomorodott szívvél jelenti fiának, herceg Windisch-Graetz Pál, Emil, Aladár, Lajosnak, folyó évi júliushó 19-én hajnalban, a sárospataki várbán, 5 éves korában történt korai elhunytát. Meghidegült tetemei kedden, június 21-én délután 4 órakor fognak a várterén és a templomban be-szenteltetni, s innen Tachaua, Csehországba, a családi sírboltba elszállíttatni. Sárospatak, 1881. június 19.

Krajnyáról írják lapunknak, hogy ott bő termésre éppen nem lehet kilátás, az esőzést megelőző hosszantartó szárazság a tavaszi vetések növést igen megátolta, a hüvelyes vetemények s a tengerire pedig a folytonos esőzés igen káros hatással volt. Mint raritást említi fel tudósítók, hogy a n.-mihályi kerület képviselője: Balogh Géza köztük is megfordult, a mi nem kis mértékben lepte meg azt a szegény népet, a mely eddig aligha látott körében képviselőt.

Brutalítás. Folyó hó 16—17-ike közötti éjjel Dávid vágáson egy parasztember házába, melyben a férj, nő és egy 13 éves leány aludtak, rabló tört be, ki állati szenvedélyét a nőn akarta kielégíteni, majd midőn ez megmenekült s e közben a nem nagy bátorságu férj is kiosont a házból, a nélkül, hogy védelemre gondolt volna, a vadferfi brutalitásának a védtelen gyermekeánu esetét áldottul. Az emberbőrbe öltözött vadat még eddig nem sikerült kézrekeríteni.

Értesítés. A s.-a.-ujhelyi hely. hitv. elemi fi-és leányiskolákban, ugy szinte a nőnevelésben, az évzáró vizsgák az 1880/81-ik iskolai évről júliushó 3-ikán a következő rendben fognak megtartatni: Az elemi fi- és leányiskolák vizsgája a templomban lesz, — még pedig a fosztályoké kezdődik d. e. 8-, a leányosztályoké d. u. 2 órakor. Az e. nőnevelde vizsgája ugyanekkor a leányiskola nagyobb termében délután 3 óratól veszi kezdetét, — gyobb termékre ugy a t. szülék, mint a tanügyba mely vizsgákra ugy a t. szülék, mint a tanügyba rátk tisztelettel meghívatauk. S.-a.-ujhely 1881. június 22 az elnökség megbízásából: Vágó Gyula.

A sárospataki róm. kath. elemi iskolák vizsgarendje. A fiúk iskolájában jun. 24. 25., a leányiskolákban: jun. 27. 28. napjain fognak a nyilvános rendes vizsgák megtartatni. Az igazgatóság.

Az álmatlanság ellen. Egy angol orvos azok számára, kiket az álom kerül, a következő egyszerű szert ajánlja: „Nedvesítsd meg egy tőrölköző felét; fektessd azt ugy nyakadra, hogy egyuttal a fej hátsó részének felét is fődje, s borítsd rá a kendő száraz felét a gyors kipárolgás megakadályozása céljából. A hatás gyors és kellemes, a mennyiben az agyvelő fölfrissül, miáltal egészséges álom következik be. Lehet meleg vizet is alkalmazni, de legtöbbször a hideg viznek nyujtanak előnyt. Azok számára, kiknek agyveleje igen izgatott, akár szellemi munka, akár gondok és keserv miatt, e szer valósággal jótékonyan bizonyult.

A közönség köréből. *)

Nyilatkozat.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

A s.-a.-ujhelyi zárdaigazgatósága a „Zemplén“, című lap f. évi 26-ik számában „A Karolina“ zárdaigazgatósága figyelmébe“ czim alatt megjelent és „Több anya“ aláírással ellátott közlemény által interpellálva lévén, hivatalos állásomnál fogva van szerencsém a fenforgó ügy érdemében nyilatkozatomat közzé tenni.

Mindenek előtt kijelentem: miszerint a gyanusítgatás elvemmel egyenes ellentétben áll és ép ez oknál fogva fel se teszem, hogy fentidézett közleménynek a „Karolina“ leánynevelde támadása s népszerűtlentése lett volna titkos czélja, de alkalmat is veszek magamnak ez úttal azon szilárd elhatározásomnak nyit kifejezést adni: hogy ama nem remélt esetben, ha még is ezen üdvös és eredményben áldásdús leánynevelde ellen bárhonnét eredő jogtalan támadások intéztetnének, egyházam iránti hűségem, hazám irányában buzgó szeretetem; és a közmívelődési czélok iránti érdekeltségemnél fogva nevezett intézet jó és szent ügyét azok ellenében befolyásom teljes érvényesítésével védeni mindég nemes feladatomnak s elengedhetlen kötelememnek tartanám.

A mi már a helybeli zárda jelenlegi ftdő főnöknéje ellen emelt ama vádat illeti: mintha szenvedélyessége által sokszor elragadtatná magát, mely rendtelenségre és panaszra ad okot, — erre nézve említett közlemény szerzőjével kellő tudomás és tájékozás végett ezennel tudatom: miként hasonló panaszos ügyek, illetékességöknél fogva is igazságosabban és könnyebben nyerhetnek elintéztést, ha nem általánosságban, hanem konkrét alakban, nem nyilvános hírlapi, hanem magán úton terjesztetnek az illető előljárással. Egyébiránt a vád azon pontját illetőleg, mely az intézetbeni állítólagos rendtelenségre vonatkozik, ezennel kijelentem: miszerint a tanodák hivatalos látogatása végett ép e napokban városunkba érkezett egyházmegeyi tanfelügyelő ngos és ftdő Danilovics Mihály püspöki helynök úr a helybeli leánynevelde hivatalos látogatása bevégeztével, — saját tapasztalatomból merített meggyőződéssel öszhangzólag, — előttem nyilvánítá, hogy valamint ezen intézet vezetése, úgy a tanításnak a hazai törvények követelményei és felsőbb utasítások szerinti kezelése, a tananyagoknak kellő feldolgozása tekintetéből nemcsak semmi rendtelenségnek nyomára nem akadt, de sőt inkább az intézet ügymenetét minden irányban dicsőretre méltónak találta.

A fenforgó közleményre nézve bátor vagyok még egy észrevételt tenni. Igaz ugyan: hogy többször említett zárda főnökné idegen szülöktől, nevezetesen német atyától s olasz anyától származott légyen, hanem azt hazafiúi tiszta lélekkel állítom: hogy — mióta ezen zárda lelkeszi hivatalomnál fogva igazgatásom alatt áll, nevezett főnökné vezetése mellett a nőnevelde és nevelés ügyében semmi olyat nem tapasztaltam, sőt eme legutóbbi időkig nem is hallottam, mi a magyar nemzet elleni gyűlölet, izgatás vagy pedig gúnyolás színtét magán viselné; különben is én, ki ugyan a külön nemzetiségek iránt, mig ezek a törvény és humánus érzelem keretén belül működnek, illő becsüléssel szoktam viseltetni, keblemben hűn őrzött hazaszeretemenél fogva soha egy percig se türtem volna, hogy eme nőnevelde magyar ellenes érzületek tüntetéseinek bűnös színhelyévé tétessék.

Végül legyen szabad még azon meggyőződésemnek kifejezést adni, miként nem hiszem, hogy legyen józan gondolkodásu oly egyén, ki germanisationak vagy magyar nemzet ellenes törekvésnek tekintené azt: ha a leányneveldeket, a magyar nyelv alapos tanítása, s a tantárgyak magyar nyelvi előadása mellett más idegen, jelesül német és francia nyelvekre is tanítatnak, s ezekbe gyakorlatilag is bevezettetnek, mert ezt az intézet rendelkezése, — ezt a miveltség terjesztése iránti fenséges hivatása, — ezt nyilvános reputációja, — ezt a magasb körök igényeinek nyilvánulásai, ezt a szülők forró óhajtásai hangosan követelik.

Prámer Alajos,

főesperes, s.-a.-ujhelyi plebánus s nőneveldei igazgató.

*) Az „audiatur et altera pars“ elvénél fogva e nyilatkozatnak, ép ugy mint azon közleménynek, mely erre okot szolgáltatott, készséggel adtunk helyett. Részünkről ezt egészen indifferens módon tehetjük; mert a támadás és védelem jogosultsága s alapossága, avagy jogosulatlansága s alaptalansága között határt vonni nem szándékunk, vonjon a nagy közönség, melyet a dolog bizonyára legjobban s mondhatni: közvetlenül érdekel, azt azonban — tudunkkal — nem egyesek, de több érdeklődők hangoztatják, hogy a „Karolina“ nevelőintézetet a hazafias szellem nem igen lengi át, a mi egyébiránt nem abból áll, hogy a nőneveldeket német, francia stb nyelvekre oktadják, mert ezek tanítása nemcsak szükséges, de azt a mai kor meg is követeli. Vettünk e tárgyban több helybeli nő aláírásával szintén egy czáfolatszerű nyilatkozatot; de miután az igazgatóság részéről föllépett kétségtelenül a legkompetensebb s miután a két nyilatkozat tárgyára nézve különben is egy s csakis alakjára nézve más, az egyiket nyilvánosságra hozni elégségesnek tartottuk. Szerk.

Csarnok.

A hegyaljai zendülés.

(Folytatás.)

Csoda-e, ilyenek után, ha a szegény, vérig gyöttrött nép bosszut lihegett embertelen kintói ellen, s vigasztalan nyomorúságának keservei között alig várható a szabadulás óráját? — Hanem, honnét jöjjön az a szabadulás? ki nyújt segítséget? Közélen nincsen senki, — de igenis van távol, túl a határokon. Thököly Imre győzelmeinek lezajlott karszaka még nem olyan rég volt; a török pártos folyvást ernyedetlenül, bár csaknem folytonos balszerencsével küzdő „kurucz király” neve még gyakorta felhangzik vala, a volt kuruczok között, a mozgalmak egykori főszereplőiben: Patak, Regéc, Tokaj, Munkács vidékein. S az „idegen nemzetség” kemény igájában nyögő pórok képzeletében a bujdosó fejedelem alakja, ott a Balkán messze völgyeiben, most még mesébb fénytől körülövezve tűnt fel, mint valaha. Őt várták szabadítójukként.

A népek ezen érzülete élénken tápláltatott az 1697-iki nyáron a szultánt Felső-Magyarország és Erdély felé nagyobb diverziók tételére bírní törekvő Thökölynek szertebolyongó hadnagyai s katonái által. Ugyanis az ország tele volt bujdosó hajduk- és katonákkal, régi, elzüllött kuruczokkal, kik négyenként-ötönként, tizenként ott lappangtak a Rézen, a Bükkben, a szilágysági s szalánczi erdőkben, a Tisza, a Bodrog, a Szamos berkein. Néha egy-egy volt hajdu-hadnagy, mint például a kalandor-életű vitéz Kis Albert, 30—40 ily lappangó hajdu is csoportoztatott; nem ártottak senkinek, sőt Szathmár vármege felhívására a Nagy-Bánya táján támadt oláh zsványokat kiirtották. Azért a nép szerette és élelemmel tartja vala őket; ők pedig bujdosok erdőről erdőre, megyéről megyére, „kuruczoknak” nevezték magokat s mesés híreket terjesztének. Tiszteik „cifrán, párdúczbőrösen, forgósan járván,” egynémelyik közülök nagyobb hatás kedvéért Petróczynek, másik Ubrizynek stb., Thököly vezéreinek adta ki magát. S a nép hitt szavainak, remélni kezdett, és sanyaru elnyomatásában szabadító anygalként várta — a „kurucz király” eljövételét.

A Zemplén és Abauj-megyei községekben különösen egy Tokaji Ferencz nevű bujdosó fordult meg sűrűen, utóbbi időkben mint házaló kalmár járván faluról falura. Ezen tokaji uradalombeli születésű szabados egykor Thökölyt és a Rákóczi-árvákat szolgálta volt, mint a regézi várórság egyik hajdu-hadnagya. Elszánt, vakmerő és mindenre kész ember. Ez magához voná társakul az erdőknél lappangók mellé Szalontai (másképp Kárándi) Györgyöt, Rákóczinak pataki jobbágyát, Kabay Márton ekklesiájából elűzött hajdusági kálvinista papot, s Kövér Ferencz, Huszár Mihály, Bakos és Pataki nevű régi katonákat vagy talpasokat, kikkel egy-egy, mind a pórnép köréből való avagy bujdosó katona ügyfeleivel a tél és tavasz folyamában a regézi hegyekben tartott több összejövetelt. Ott erősen megesketék egymást hűségére és titoktartásra, s a szerepeket kiosztván, oly ügyesen s nagy csendben szervezték fölkelésüket, hogy a németek füleibe semmi el nem hatott, — sőt még Rákóczi is, a ki tavasszal hetekig vadászik vala épen azon erdőkben, semmi gyanusat nem vón észre.

Történt azonban, hogy Károlyit, — a ki Kis Albertet egyszer 30 hajdujával vára őrizetére, a tatárok félelme miatt egy hóig Károlyban tartotta, azután pedig a nagy-bányai hegyek oláh tolvajai kipusztítására fogadta volt föl, — két szepesi kamarás denuncziálá: mintha Kis Albertekát ő fizetné s azon bujdosó kuruczok tulajdonkép az ő hajdui volnának, talán titokban maga is hasonló kurucz! Az ambiciózus főispán dühös lett e vádra, s loyálitását bebizonyítandó: Kis Albertet hazájában Beregben Csonka-Bapiban, midőn feleségét meglátogatná, éjszaka elfogatta. A kit aztán vallatás alá fogván, „nagy dolgokat tanult ki tőle,” melyekről gr. Nigrelli kassai tábornokot azonnal tudósítá, és intette, hogy „vigyázásban legyen: mert rövid üdön motustól tarthatni.”

Nigrelli és az elbizakodott német tisztek nem sokat adtak az egész dologra, — hisz olyan csendes volt minden, és hogy is merne föltámadni ez a vasigába vert nyomoru magyar népl! Pedig a hegyaljai zendülés már jóformán szervezve volt, s Tokaji, Szalontai stb. csak azt várták, hogy a vidéken szállásoló cs. katonaság elhúzódjék a táborokba. Ez május folytán bekövetkezett, úgy, hogy júniusban már csak a rendes várórségek maradtak helyben. Ekkor a bujdosók és összeesküdött pórok Tokaji Ferencz rendelkezésére június végén a szalánczi erdőkben nagy csendben összegyülekezvén, „feles számszaporodának.” A támadást július 1-jére virradó éjjelre, illetőleg július 1-jére tűzték ki, s a szerepeket egymás közt jól kiosztva, három irányban: Sáros-Patak, Tokaj és Sátoralja-Ujhelynek indultak.

Tokaj ellen a támadást maga Tokaji Ferencz vezérelé, rendkívül ügyesen és vitézül. Ugyanis a mondott napra forduló éjszakán Tokaj várának hajókon nekimentvén, a titokban egyetértő városi lakosok segítségével a várat létrákon át hirtelenül meglepi, megveszi, s a benne levő 200 németet parancsnokostul, egytől-egyig halomba vágatja. Az őrség magyar századai hozzá csatlakoztak. Hasonlóképen Szalontai György, Sáros-Patak várát ugyanazon éjjel szintén könnyű szerrel meghágyja, Schurmannu nevű alkapitányt és rosszul vigyázó iszákos, kártyás németjeit leületi vagy tömlőczre hányatja. A főkapitány távol volt; 30—40 muskatérossal előtte való este kirándult Ujhelyre, — mivelhogy itt július 1-én országos vásár vala tartandó: meg akará tehát az összegyülekezendő sokadalmas népet egy kissé zsarolni, szokása szerint. Immár javában folytatá is július 1-én a vásárra jövőköt — a kik fizetni nem akartak neki, — a zálogolást garázda katonáival; de a vásárosok ezuttal subáik alá rejtett fegyverekkel s fustélyokkal jövének. Bevárták egymást; egyszer aztán az egyik, vásárosnak öltözött bujdosó kurucz, a mint zálogul süvegét el akarák venni: pisztolyt ránt elő s egy német muskatélyost mellbe lö. Erre a többiek is fölkerekedének, — a főkommandáns s valamennyi muskétás vitézét agyonverik.

A vakmerő támadás tehát mind a három helyen sikerült. Tokaji Ferencz, miután Tokaj városát is megvette s az ellentállókat fegyverre, a kamarai és sóhivatalnokokat börtönre hányatá: a német tisztek portékáit, a harminczad és sóházi épületeket stb. zsákmányra bocsátotta. Azzal zászlókat tüzetett ki, s Thököly fejedelem ezredes-kapitányának nevezvén magát, az örömjongó lakosságot Thököly Imre hűségére esketé. A ki vonakodott, levágták. Így tön Szalontai György is Patakon. A hegyaljai szőlőkapások s a németektől vérig gyöttrött pórnép csoportosan támadt fel, — hamarjában több ezer ember állt zászlóik alá, nagyobbára a leölt németektől elszedett s a két bevett erősségben talált fegyverekkel felszerelve, lovasság és gyalogság. A volt kurucz katonák és saját paraszt előjáróik szervezték őket, — a mennyiben az ily gyűlévés, prédavagyó és fegyelmetlen pórhadat szervezni lehetett.

Hirtelenül beszáguldozák az egész Hegyalját; a németeket: hadbiztosokat, kamarai tiszteket s más e fajta zsarolókat, a hol kaphatták agyonverték, házaikat földülték, s pinczéiket fölvervén, boraikat megitták. A fölzendült nép szabadon tölté bosszuját; jelszó vala: a ki kalapot visel, (a németesség és labanczoság jelvénye,) le kell vágni! Ezért még a német ruhában járó magyar urakat is nagy veszély fenyegette; így pl. b. Sennyey Ferencz és b. Vécsey Sándor utazás közben kalpag helyett kalaposan előtalált főurak is majdnem életökkel lakoltak és számos súlyos sebet vőnek, míg valahogy kimagyarázhatták magokat, hogy nem németek. Ugy hagyták életben.

A mi Rákóczit illeti: őt a nép, mint kegyes földesurát s zaklatott jobbágyai hű párfogóját, idegen köntöse daczára is szerette és tisztelte. Sejtették, hogy Zrinyi Ilona fia csupán a németek gyanujának kikerülése végett visel idegen ruhát. Tokaji és Szalontai kiadák a rendeletet, hogy e jó fejedelem jószágaiban seholy legkisebb kárt tenni, prédát hányni senki nemerészellen. Nem is tön, a kir. kamara, a németek, a jezsuiták, sőt némely magyar urak javait ugyancsak dúló új kuruczok serege legcsekélyebb fosztást, bántást is Rákóczi jószágaiban, sem Patakon, sem Tokajban, Regéczen, sem másutt. (Gazdasági főtisztjét Jantó Jánost ugyan elfogták, a ki nem lévén népszerű ember: Tokaji Ferencz féltette őt, s azért, hogy a zendülőköt megmentse, Tokaj várába záratá, honnét aztán ép börtöl szabadult.)

(Folyt. köv.)

Nyilvános köszönet.

Mai alóli napon homonnai lakos tettes Doby Antal úr az udvai iskola növendékeinek, — a magyar nyelvbeni előhaladás ösztönzése céljából, — 24 darab mulatva-oktató, hasznos irányú olvasó könyvet küldött, ily sorok kíséretében.

K. Tiszteletelő úr! Örömmel hallottam, hogy a felügyelete alatt álló népiskola szépen indult a magyarosodás útján; — e hazafias érdemiért midőn n. tiszteletű urnak szerény elismeréssel adozom, van széréncsem egyuttal az ide mellékelt könyvadományt átszámaztatni, tisztelettel kérve, kegyeskedjék azt az iskolai növendékek közt kiosztatni. Tisztelettel Doby Antal.

Elmulaszthatlan kötelességet vélek teljesíteni tehát, midőn fent nevezett urnak, ezen valóban önzetlen, hazafias s magasatos czélra irányult tétét, magam s a jutalmazott tanulók nevében is, ezennel nyilvánosan megköszönjem.

Udva, 1881. június 22.

Lehoczky Endre,
udvai lelkész.

Törvényszéki csarnok.

Götz István és társai elleni bűnperben az e folyó évi június 13-ra kitűzött végtárgyalásnak panaszlók és a vádlottak kihallgatása mellett történt befejezése után, Biringer Arthur kir. alügyész mint közvádó, vád indítványát következőkben terjesztette elő.

Götz István, Braun Antal, Fischinger Mihály és Kramer János vádlottak beismerik, hogy ez évi február 5-től 6-kára menő éjjel a Braun József és István pinczéit feltörték, az ott elhelyezett borból több hordót felforgatván, tetemes mennyiséget kiöntöztek s megittak nemcsak, hanem mintegy másfél átalagnyi bort és pálinkát magukkal vivén, egy csürbe elrejtették.

Vádlottak most jelzett bűnös cselekménye a magy. btkv. 336. §. 3-ik pontja szerint lopási bűntettet képezvén: mindnégyüket ez értelemben bűnösnek kéri kimondani.

Tekintve pedig vádlottak fiatal korát, kifogástalan erkölcsi előéletüket s azon enyhítő körülményt, hogy az okozott 48 frtnyi kárt megtérítvén, panaszlók megbüntetésüket nem kívánták s kiválóan Götz Istvánra nézve tekintettel arra, hogy tettét szerelmi csalódás okozta elkeseredésében követte el, mindnégy vádlottat, a büntetés törvényszabta legkisebb mértékének alkalmazásával, egyenként 2—2 évi fegyházra ítélendőkné indítványozta.

Ennek ellenében ifj. Farkas Lajos ügyvéd, védelemképen körülbelül a következőket terjeszté elő: védetteim határozottan tagadják, miszerint a Braunék pinczéit lopási szándékból törték volna fel. Mennyiben pedig ezen tagadás az alább kifejtendők szerint teljesen indokolt vádlottak részéről; mennyiben továbbá a kir. ügyész vádindítvány támogatására védetteim tagadásával szemben egyáltalán semmi bizonyíték sem merült fel, ugyanazért azt, hogy jelen esetben lopási bűntény forog fenn, beigazoltnak nem találom.

De ha ezen kívül még ama körülmények, melyek között a bűnös cselekmény elkövetett, beható figyelemre méltattnak: nem hiszem, hogy a tek. bíróság ne jöjjön arra a meggyőződésre, miszerint itt a btkv. 336. §-nak 3. pontja szerint minősülő lopás bűntettének még csak árnyéka sincsen.

Nincs pedig azért, mert ha a jelen esetet közelebbi alapos megfigyelés tárgyává tesszük, ha legelsőbbben is az annak keletkezésére befolyással volt indítóokokat kutatjuk, önkénytelenül fel kell vetnünk azon kérdést, vajlon mi vezette vádlottakat a bűnös cselekmény elkövetésére? E kérdésre a vizsgálati iratok s a bűnvizsgálat kétségekbe vonhatlan adatai tisztán megadják a feleletet, azt t. i. hogy a fiatal vádlottak által korukkal járó negédeségből könnyelműen elkövetett bűnös cselekmény indító oka nem volt más, mint egy a szívben mélyen gyökeret vert szerelmi viszonyból keletkezett csalódás, nem volt egyéb, mint az ezen csalódásból eredt elkeseredés, mely Götz Istvánnál nem hogy csilapult volna, hanem az őt többi legény társai részéről erő többszöri és reá nézve megszegyenítő szemrehányások következtében mindinkább fokozódott, mig nem megcsalattatásának eszközlői, Braun István és József irányában bosszura szolgáltatott alkalmat.

A bosszu valóistása csakhamar határozott szándék kijelentésében nyert kifejezést s a kiviteltel Braun Antal, Fischinger Mihály, és Kramer János vádlottak, Götz István önértetében sértett legény társuk sorsa iránti baráti érdeklődésből, fiatalkori könnyelműséggel csatlakoztak.

Ha már most figyelembe vétetik, vádlottaknak példás erkölcsi előélete, s azon körülmény, hogy mindannyian jó módu, vagyonos földmívelő emberek, vajlon lehet e ily körülmények között jogosan feltételezni is, hogy a nagymérvű elkeseredésből eredt bosszu ténye, ily minősítvényű egyének részéről anyagi haszon elérése végett a lopás nyomorult cselekményére lett volna irányítva?

Nem, ilyet feltételezni nem lehet, mert ezt a bűnös cselekmény intenciója teljesen kizárja; s az előadottak alapján védő ügyvéd erősen meg van győződve arról, hogy védettei csupán azon szándékkal törték fel a Braunék pinczéit, hogy nekik kárt okozzanak s hogy ezáltal azért, a miért Braun Miklós a panaszlók fia, illetve testvére, a Götz István szeretőjét elvette, s így volt kedvesétől örökre elszakította, panaszlók bosszút álljanak.

Annyival inkább meg van győződve védő ügyvéd, hogy itt csupán károsítási szándék forog fenn, védetteinek azon cselekményéből, hogy a pinczékben elhelyezve volt borokat csupán kiöntözgették s a hordókat felforgatták, csakis károsítási célzatra, nem pedig lopási szándékra lehet következtetni.

Megjegyzi védő, hogyha védettei lopni akartak volna, akkor bizonyára másként jártak volna el. Az előadottakból kifolyólag, védetteinek azon cselekménye, miszerint Braun István pinczéből bort és pálinkát vittek el, szintén csak kártételre irányult szándékkal elkövetett cselekménynek tekintendő.

Minthogy tehát az elmondottak szerint vádlottakat csupán idegen vagyon rongálása által elkövetett vétség vádja terheli, minthogy továbbá ily esetben a btkv. 421. §. szerint bűnvádi eljárásnak csak a sértett fél indítványára van helye, tekintettel arra, hogy panaszlók panaszukat visszavonván, vádlotta-

kat megbü-

négy vádl-

tetni kéri.

Ezzel

továbbra

tvszék (el-

szy Géza,

kovszky Be-

el s a fennf-

a meghozz-

Götz

és Kramer

gyon szá-

ben vétke-

jogerőre

heti fogh-

nem fizeth-

kötelezett

tási költ-

Indo

évi febru-

és Braun

törték s

hordonyit

meg is it

Elő

tási szá-

István vá-

zamosabb

relmében

megbossz

panaszlók

A j

arra néz-

szövetke-

czézzatta

sával sze-

merült, s

tére, va-

minált o-

tekintett

okának

lektani

feltevés,

ból köv-

mutatko-

Ez

lekmény

körülmé-

tatása u-

és bírá-

szerint

az ott

részben

ütköző

mivel a

ik pont

forog:

követet

D

lottak

rik, ho

és páli

rebe cs

ezen cs

kat megbüntetni nem kívánják: ugyanazért mind-
négy vádlottat az ellenök emelt vád alól felmen-
tetni kéri.

Ezzel, minekutána közzéadta a vád indítványához
továbbra is ragaszkodását jelentette ki, a kir.
tvszék (elnöki helyettes Képes Károly, előadó Oro-
szy Géza, szavazó Keresztessy Lajos, jegyző Mi-
kovszky Bertalan) mellék tanácskozási termébe vonult
el s a fennforgó bűnügyet beható vizsgálat alá vevén
a meghozott **ítélet** következőleg hirdettetett ki:

Götz István, Braun Antal, Fischinger Mihály
és Krámer Jakab, lopás vétségében és idegen va-
gyon szándékos rongálása által elkövetett vétség-
ben vétkeseknek nyilvánítottak s ezért az ítélet
jogerőre emelkedésétől számítva, egyenként 6—6
heti fogházra és 40—40 frt pénzbüntetésre vagy
nem fizethetés esetén 4—4 napi fogházra ítéltetnek;
köteleztetvén egyszersmind a felmerülő rabtar-
tási költségeket az állam-kincstárnak megtéríteni.

Indokolás: Vádlottak beismerik, hogy e folyó
évi február 5-től 6-ára menő éjjel a Braun József
és Braun István trauczonfalvi lakosok pinczéit fel-
törték s az ott levő borok közül mintegy másfél
hordonyit kiöntözték s egy csekély mennyiséget
meg is ittak.

Előadják továbbá, hogy ezt csupán károsi-
tási szándékból azért tettek, hogy ez által Götz
István vádlottnak Stumpf Katalin hajadonnal hu-
zamosabb időn át boldogan folytatott meleg sze-
relmébeni csalódását, mit panaszlók idéztek elő,
megbosszulják; határozottan tagadják végül, hogy
panaszlókat meglopni szándékuk lett volna.

A jelen bűnügyben megejtett vizsgálat során
arra nézve, miszerint vádlottak lopás elkövetésére
szövetkeztek — és a bűnös cselekményt lopási
célzattal hajtották volna végre: vádlottak tagadá-
sával szemben nemcsak semmiféle bizonyíték sem
merült, sőt vádlottak kifogástalan erkölcsi előlé-
tére, vagyonos földmivelői állásukra és az inkri-
minált cselekmény végrehajtásának módjára való
tekintettel; ugyszintén a bűnös merénylet indító
okának és kiválóan a védelemben hangsúlyozott lé-
lektani indoknak figyelembe vétele mellett: ama
feltevés, hogy a pincze feltörések lopási szándék-
ból követték volna el, jogosultnak éppen nem
mutatkozik.

Ezek alapján, mennyiben minden bűnös cse-
lekmény annak indító okai, intentiója és a mellék
körülmények közrehatásának beható figyelemre méltá-
tása után vont következtetés szerint minősítendő
és bírálendő el: vádlottak azon cselekményét, mi-
szerint Braun József és István pinczéit feltörvén
az ott lévő hordókból a bort kiöntözték s némi
részben itták is — a btkv 418 és 421 §§-aiba
ütköző vétségnek tekinteni s mindnégy vádlottat,
mivel az előadottak szerint a btkv 336 §-ának 3-
ik pontjába ütköző lopási bűntett esete fenn nem
forog: csupán az idegen vagyon rongálása által el-
követett vétségben kellett vétkeseknek kimondani.

De vétkeseknek voltak nyilvánítandók vád-
lottak még a lopás vétségében is, mert beisme-
rik, hogy Braun István pinczéből egy átalag bort
és pálinkát magukkal vivén azt a Braun Antal csü-
rébe elrejtették; mert továbbá a vádlottaknak
ezen cselekménye által okozott kár 50 frtot meg-

nem haladván, az a btkv. 334 §-a szerint csupán
lopási vétséget képez.

Ezekhez képest. Götz István, Braun Antal,
Fischinger Mihály és Krámer Jakab az ellenökben
beigazolt két rendbeli vétség miatt, a fennforgó
enyhítő körülményekre való tekintettel, lehető mér-
sékeltlen kiszabott 6—6 heti fogházra és a törvény-
szabta pénzbüntetésre voltak ítéltendők

Vádlottak könnyes szemmel hallgatták az ité-
let kihirdetését, mely ellen ők, valamint a kir.
ügyész is, fellebezést jelentettek be.

Huhogó.

Nyilttér. *)

A Zemplén 26-ik számában Füzy Kálmán
urtól egy nyilatkozat jelent meg, melyre a me-
gye közönsége iránti tiszteletemnél fogva, pár rövid
szóval félvilágosítólal nyilatkozni készíttetve ére-
zem magamat.

Valótlan az, hogy én bizonyos régiebb dif-
ferenciákért provokáltam, — Füzy Kálmán urnak
tudni kellene, hogy a párbaj szabályai szerint
régi differenciákért, habár ilyenekről nekem tudom-
ásom sincs, elégtétel nem követelhető, s ily
czím alatt a kihívást elsem is fogadhattam volna.

Provokáltam azért, mert a m. év nov.
havában, a s. a. ujhelyi női házi ipartanoda javára
a ministeri megbízott jelenlétében rendezett meg-
nyitó ünnepély alkalmával, az ünnepélyre az al-
ispán ur által, át engedett megyeházi termék
közül az aljegyző által használt hivatalos helyi-
séget, miután azt az aljegyző elzárta és a kulcs
kiadását megtagadta, lakatossal kinyitattam.

A kihívásra ezt megfelelő oknak nem tekint-
hettem ugyan, de amennyiben magam elégtétel
elől senkinek kitérni nem szoktam, felkértem se-
gédeimet, hogy a kihívást elfogadván, azt komoly
ügyhöz méltóan sürgősen járassák le, a mint ezt
az alább olvasható Matolay Etele és Kovács Leo
urak volt segédeim által kiállított nyilatkozat iga-
zolja.

Rágalomnak nyilvánítom, mintha én a sze-
mélyes elégtétel ügyét, feladás tárgyává tettem
és kibuvó ajtnak használtam volna; én hivatalos
állásom és a bizalmával megtisztelt megyei tisz-
telt közönség iránti köteleességéből kifolyólag, az
aljegyzőnek hivatalos mulasztásai, szabály és tör-
vénybe ütköző eljárásáért emeltem panaszt és kér-
tem a fegyelmi vizsgálatot, — ez pedig nem feladás,
de hivatalos kötelesség, mert a felburjánzó fejte-
lenséggel adminisztrálni nem lehet.

Es habár szabályosnak nem tarthatom a
segédek azon eljárását, hogy ők meghallgatásom
nélkül, határozat hozatalába bocsájtottak, — a ma-
gán elégtétel ügyét, a hivatalos uton kért fegyel-
mi eljárás ügyével összetévesztették, leginkább
pedig meglepett, hogy visszalépésem nélkül az
ellenfél segédei az ügyet befejezteknek nyilatkoz-
tatták s ez okon, mint kihívott és nem kihívó, a
4 segéd 1-ső számú nyilatkozatából, az ellenfél

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget.
Szerkesztőség.

visszalépését kellett következtetnem, még is az
ide mellékelt nyilatkozatból érthetőleg, még a fe-
gyelmi eljárás iránti kérvény vissza vonásával is
a magán elégtétel útját nyitva akartam tartani.

másolat:

Nyilatkozat.

Az igazság érdekében aláírtam kinyilatkoz-
tatjuk, hogy Viczmány Ödön barátunk által a
Füzy Kálmán úr és közte felmerült ügynek ma-
gánutoni lebonyolítására felkérte, az elégté-
tel megadására feltétlenül nemcsak késznek
nyilatkozott, de annak mielőbbi keresztülvitelét is
sürgette, továbbá, hogy az ügynek magánutoni be-
szüntetését tárgyzó határozatunk az ő előleges
megkérdezése nélkül kelt, a mennyiben mi ennek
szükségét nem találtuk, és midőn ő e határozat-
unkról értesült, hivatalos beadványát visszaakarta
venni, nem kívánván azt a magán elégtétel aka-
dályának tekinteni, amennyiben azonban a kér-
vény már bevolt iktatva és Füzy Kálmán urnak
nyilatkozat végett kiadatott, visszavehető nem
volt.

Kelt S.-a. ujhely, 1881. június 19-én.

Kovács Leó, s. k. Matolay Etele, s. k.
örnagy. alispán.

Mely körülmények igazolják, hogy a lova-
giasság legszükségesebb követelményeinek is eleget
tettem és hogy a Dókus Gyula és Keresztessy
Lajos urak által az 1881. évi december 3-ról kel-
tezett nyilatkozat is illetéktelen és jogosulatlan.
Ennyit a magán ügyre.

A fegyelmi ügyet illetőleg, mindenekelőtt
különösnek tűnik fel, hogy az alant hivatalos
közeg feljebbvalójának hivatalos feljelentését, bár-
minő elintézés nyert volna is, a nyilvánosság előtt
bíralatok és polemia tárgyává tehesse.

Hogy a fegyelmi eljárás iránti kérvényem
hivatalos állásomban mellőzhető nem volt, ezt a
F. K. ur nyilatkozata is indokolja és erre nézve
a felelősséget el is vállalom feljebbvalóimnak és
m. tisztelt megyei közönséggel szemben, de ilyen-
nel Füzy Kálmán aljegyző ur irányában nem tar-
tozom.

Egyébiránt ha már nyilvánosságra hozott,
ezen ide nem tartozó ügy, talán még sem volt
ildomos dolog elhallgatni azt, hogy a fegyelmi bi-
róságok Füzy Kálmán aljegyző ur hivatalos eljá-
rását nem helyeselhetők és némi megrovás alá
is eshetők jelentették ki; de a nyilatkozat azon
pontja sem felel meg a valóságnak, hogy a fegyel-
mi bíróság előzetes vizsgálat után hozott volna
határozatot mert a vizsgálat mellőzve volt.

Viczmány Ödön.

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTH ELEMER.
Főmunkatárs: FARKAS BERTALAN.

H i r d e t m é n y e k.

K O T Z Ó P Á L

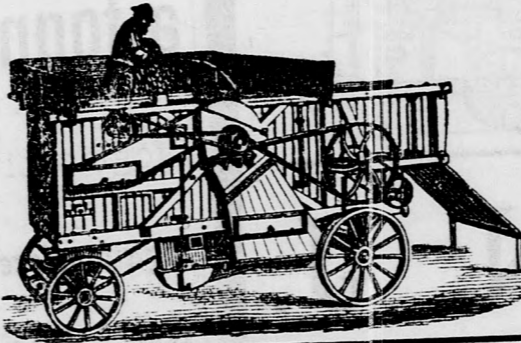
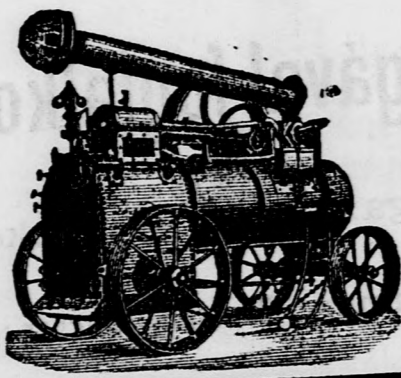
Budapest, Üllői-ut 18. sz.

Ajánlja a május hó 2-án Adám
tartott ekeverseny

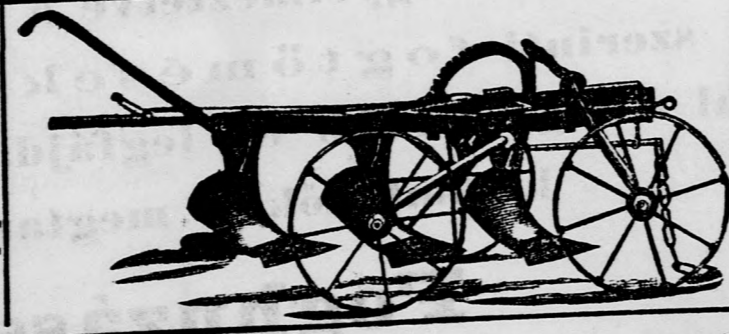
az első díjjal: arany
éremmela második díj-
jal: ezüst éremmel

kitüntetett szabadalmozott

kettős és hármás ekéit

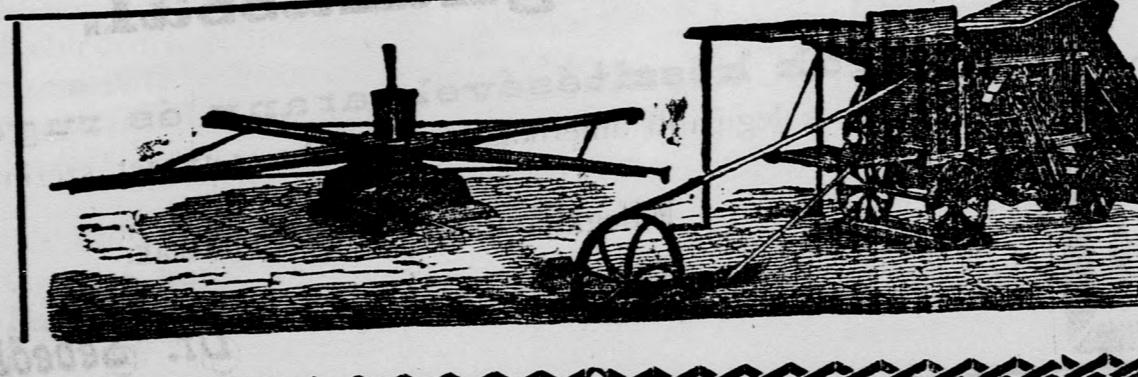

továbbá:
gőzcséplőgépeit
fa-, szén- és szalmafűtéshez
gőzmozgonyait
üzögtisztító készülékkel,

továbbá:
járgánycséplőgépeit
tisztító szerkezettel vagy
anélkül
rostákat, triöröket stb.

a gabonát piacz-
képesen adják
zsákokba.

Árjegyzékek
bérmentve.

Magyar éjszak-keleti vasut.

Pályázati hirdetmény.

A magyar éjszak-keleti vasut-társulat
a vonalain szükséges **kéményseprő-
munkák kiadására** ezennel pályáza-
tot hirdet.

Az ajánlatok f. év június 30-ik napjának
deli 12 óráig a magyar éjszak-keleti vasut
vezérigazgatóságához (Budapest II. kerület
lánczidutca 1 sz.) nyújtandók be.

Később érkező, vagy távirati ajánlatok
figyelembe nem vétetnek. Ajánlati feltételek
a szerződési minta és a részletes feltételek a
magyar éjszak-keleti vasut vezérigazgatósá-
gának pályafentartási irodájában Budapesten;
vagy a vonalon N.Károly, Szatmár, Huszt,
S.-a.-Ujhely, Kassa, Csap és Bályu állomáso-
kon székelő mérnöki szakaszok hivatalos he-
lyiségeiben megtekinthetők.

Budapest, 1881. június 10.

Az igazgatóság.

Utánnymot nem díjazatik.

A fő alkatrész schweizi orvosi növények kivonata.

Olesőbb mint bármely keserűvíz.

Házi szer.

Kelések, bőrküteg, köszvény és esúznál vértisztító hatása által gyógyít.

Készítve szigorúan orvosi vény után.

Sok tekintélyes sveiczi, német és osztrák orvos és különböző szaklap a Brandt által készített SCHWEIZI LABDACSOkat, melyek szerencsés, a testre minden hátrány nélkül ható anyagokból vannak összetéve, minden oly esetben, a hol gyenge hashajtó kell, mint feles epét és nyákokot elvezető és erősítő, biztos, fájdalom nélkül ható orvosi szer, minden egyének legmelegebben ajánlja. — Bárkinék a labdacso használata előtt is, azon gyógyszerész urak, kik e labdacsoat tartják, szívesen szolgálnak használati utasítással, melyen elismervények is vannak. — A labdacsook vételekor csakis Brandtféle schweizi labdacsook kérendők, melyek bádog dobozokban vannak, 50 szem 70 kr. 15 szem 25 kr. — Minden doboz vörös alapon fehér schweizi keresztel van ellátva, mely mellett a mellékeltáírás van.

Kapható: **Kassán** Megay G. gyógyszerárban. **Miskolczon** Szabó Gyula gyógyszerárban **Nyiregyháza**n Szopkó gyógyszerésznél és Magyarhon minden nagyobb gyógyszerárban.

E méasztéshány, aranyér és az altesti bajainál mint legolesőbb és leghathatósabb házi szer van ajánlva.

Bármily korú egyének használhatják.

Könnyen vehető be, gyengén és fájdalom nélkül old.

ARANYÉR, SZÉKREKEDÉS, MÁJ- ÉS EPE-BAJOK, TISZTÁTALAN VÉR.

PUFFADÁS, GYOMORÉGÉS, ERŐSÍTŐ

LABDACSOI, ERŐSÍTŐ

vértululások ellen.

BRANDT RICHARD GYÓGYSZERÉSZ SCHWEIZI LABDACSOI

K. Brandt

Regale bérbeadás.

Gróf Sztáray Antal ömeltósága nagymihályi uradalma igazgatósága részéről folyó évi juniushó 30-án reggel 8 órától alábbi

bor- és pálinkamérési haszonvételek

fognak Nagymihályon a központi irodában nyilvános árverés után a legtöbbet ígérőnek, vagy esetleg szabad kézből is 1881. évi októberhó 1-ső napjától kezdődő további 3 évre bérbe kiadatni, ugymint:

Nagymihályi városi „Szarvas” korcsma, petróczy, topolyáni, verbóczi, csecsehói, jesztrebi, s.-reviscsei, n.-zalacscai, n.-gérsényi, lucskai, vinnai, bankai, podháji, kurecskai, kaluzsai, klokocsói, kuszini, jószai és kliviscsei korcsmák, tartozmányaikkal.

Bérbevenni kívánók kötelesek a kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénzül az árverést megelőzőleg, — a legtöbbet ígérők pedig a bérösszeg 25 százalékát szerződési biztosítékul az árverés után azonnal lefizetni.

A bérleti feltételek az uradalmi irodában betekintheők bármikor.

EREDETI RANSOMES, HEAD & JEFFERIES

GROSSMANN J.
Váci körut 79. szám alatt **BUDAPEST** az osztr. államaspálya közelében.

Eredeti Hofherr **Eredeti Mayer** **Eredeti Jefferies**

4-5 Tescék a gyári jelvényt kívánni.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni: miszerint **a fogművészet minden ágával foglalkozom;**

és pedig: fogtisztítással; hiányos fognövés igazítással gyermekeknél; fogkitöméssel, a legjobb anyagokkal, u. m. arany, Bouslon, foncsor: — stb. **de különösen figyelmeztetve a legujabb antiseptikus szerinti fogtömésekre, mely módszer által a legrosszabb és legfájdalmasabb fogak is kitömhetők s megtarthatók;**

Foghuzással.

műfogak készítésével, arany és rugantyura, a legujabb amerikai légnyomatu szerkezet szerint.

Műfogkijavitások is elfogadtatnak.

5-6

Dr. Sebeők Antal,
orvos-sebész, szülész és fogorvos.

S.-a-Ujhely. Nyomatott a „Zemplén” gyorsajtóján.

A sztropkói járás szolgabírájától.

1218 sz.
k. i. 1881.

Pályázati hirdetmény.

Alólirott által közhírré tétetik, miszerint a sztropkói járási közgyámi állomásra, — mely évi 300 frt fizetés és 100 forint úti átalányból áll, — ezennel pályázat hirdettetik, — melynek az 1871 évi XVIII t. cz. 85. §-a értelmében leendő betöltésére határ időül a f. évi juliushó 5-ik napjának d. e. 9 órája Sztropkó községébe ezennel kitűztetik.

Fölvihvatnak ennélfogva a pályázni kívánók, hogy szabályszerűen felszerelt, s közgyámi képesítéssel ellátott kérvényeiket e hivatalhoz f. évi juliushó 5-ik napjáig annyival is inkább nyujtsák be, mivel a képesítési okmánnyal el nem látottak, valamint a fentebbi határ időn túl benyújtott kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Sztropkón, 1881. évi május 30-án

Évva Kálmán
szolgabíró.

3-3

„Le Phénix“
francia életbiztosító-társaság
alapított 1844.
a társaság székhelye: Paris, 33 rue Lafayette.

Ausztriai vezérképviselőség: Bécsben IX., Wasagasse Nr. 8.	Magyarországi vezérképviselőség: Budapestben Durotya-utca 5. sz.
---	---

A társaság vagyona 206 millió
Biztosítási kezelés 338 „
Évi díj bevétel 21 „
1890. évben kiszolgált biztosít. kötvények 67 „
Fennállása óta fizetett károk 28 „

Nyeremény-réslettel való biztosításoknál az intézet már az első évtől kezdve mérlegszerű nyereménynek 50/00-át évenként kiosztja, a biztosítási kezdete óta befizetett összes díjak arányához képest, és a nyeremény-réslet nem igénylőknek egyszer s mindenkorra az évi díjból 100,000-nyi kedvezményt nyujt.

Értéstitészel szívesen szolgál a társulat.
Képviseletre vonatkozó ajánlatok következő cím attal intézendők:

1-3 **Vezér-képviselőség.**
Budapest, Durotya-utca 5. sz.

Sátoraj

ED
Egész
Félév
Negy
Bérm
ismer

Eér
Egy
A ny
m

Kiv

Eg
résztve
kel a n
del en
és kere
nak elő
boldog
elvet
Német
mint a
kitünik
ha me
távoles
hiányzi
nyok
seknél
sek ef
A
emelk
kat. P
lyekke
lisztün
seket
széd a
potok
belem
csegt
lis vá
mentő
egyes
dez a
midőn
dentia
arra,
hol a
hetne
hassu